

Jana Wollnerová, Jan Klír

Metodika pro hospodaření ve zranitelných oblastech

METODIKA PRO PRAXI

Výzkumný ústav
rostlinné výroby, v.v.i.

2008

Metodika vznikla za finanční podpory MZe ČR a je výstupem řešení výzkumného záměru MZE0002700601 „Principy vytváření, kalibrace a validace trvale udržitelných a produktivních systémů hospodaření na půdě“.

Jana Wollnerová, Jan Klír

Metodika pro hospodaření ve zranitelných oblastech

METODIKA PRO PRAXI

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.

2008

Metodika pro hospodaření ve zranitelných oblastech přehledně popisuje požadavky na hospodaření v zemědělském podniku, který se nachází v oblastech zranitelných dusičnany ze zemědělských zdrojů. Uvádí postupy při zavedení opatření akčního programu nitrátové směrnice v podniku a dále popisuje jednotlivá opatření akčního programu, která musí podnik dodržovat z hlediska snížení úniku dusíku z půdy a znečišťování vod dusičnany.

Metodika je určena zejména zemědělcům a zemědělským poradcům.

Metodika byla schválena Ministerstvem zemědělství ČR – odborem environmentálních podpor PRV pod č.j. 41504/2008-14130.

Ministerstvo zemědělství doporučuje tuto metodiku pro využití v praxi.

Metodika je uplatněna v rámci poradenského systému MZe ČR, prostřednictvím pěstitelských a chovatelských svazů, jakož i přímo v zemědělských podnicích.

OBSAH

1. Úvod.....	6
2. Postup při zavedení NS v podniku.....	8
2.1 Důležité pojmy	8
2.2 Uplatnění nitrátové směrnice v zemědělském podniku	10
3. Opatření akčního programu	21
3.1 Jednotlivá opatření akčního programu.....	22
3.1.1 Období zákazu hnojení	22
3.1.2 Omezení hnojení na zemědělské půdě	23
3.1.3 Skladování dusíkatých hnojivých látek	28
3.1.4 Hospodaření na svažitých zemědělských pozemcích.....	30
3.1.5 Hospodaření na zemědělských pozemcích sousedících s útvary povrchových vod	31
Literatura.....	34

Cíl metodiky

Cílem metodiky je upřesnění a vysvětlení jednotlivých opatření akčního programu uvedeného v nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zemědělským podnikům hospodařícím ve zranitelných oblastech. Dodržování akčního programu nitrátové směrnice je ve zranitelných oblastech povinné a jeho cílem je snížit znečištění vod způsobené dusičnany ze zemědělských zdrojů pro zajištění dostatku kvalitní pitné vody.

Vlastní popis metodiky

Publikace uvádí praktický postup při zavedení opatření nitrátové směrnice v zemědělském podniku a zároveň upozorňuje na navazující a související legislativu. Názorně představuje jednotlivá opatření akčního programu podle novely nařízení vlády č. 103/2003 Sb., která vyšla ve sbírce zákonů pod číslem 108/2008 Sb. a nabyla účinnosti dne 4. 4. 2008. Metodika také přehledně popisuje implementaci jednotlivých opatření akčního programu v registru půdy LPIS, které je možné využít pro zjištění opatření pro plnění nitrátové směrnice v podniku. Dále uvádí, jakým způsobem bude prováděna kontrola jednotlivých opatření.

Srovnání „novosti postupů“

Metodika vychází z aktuálních výsledků výzkumu, z podrobného šetření v zemědělských podnicích i z připomínek Evropské komise. Metodika popisuje a vysvětluje opatření akčního programu nitrátové směrnice, která vyšla v nařízení vlády č. 108/2008 Sb. a jsou v platnosti od 4. 4. 2008.

Popis uplatnění metodiky

Metodika je určena zejména zemědělcům hospodařícím ve zranitelných oblastech a zemědělským poradcům, kteří těmto zemědělcům pomáhají při zavedení opatření nitrátové směrnice v zemědělském podniku.

Metodika je uplatněna v rámci poradenského systému MZe ČR, prostřednictvím pěstitelských a chovatelských svazů, jakož i přímo v zemědělských podnicích.

Vybraná opatření akčního programu nitrátové směrnice jsou součástí podmínek dotačních titulů v rámci Agroenvironmentálních opatření Programu rozvoje venkova, a to i mimo zranitelné oblasti. Konkrétní opatření jsou uvedena v nařízení vlády č. 79/2007 Sb., v platném znění.

1. ÚVOD

Metodika pro hospodaření ve zranitelných oblastech vychází z nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vysvětluje principy jednotlivých opatření akčního programu a podává návod pro jejich zavedení v zemědělském podniku.

Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění pozdějších předpisů bylo vydáno v rámci implementace směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů (nitratová směrnice) do české legislativy, v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie.

Nitratová směrnice byla schválena v roce 1991 státy EU vzhledem ke stále se zvyšujícímu znečišťování vod dusičnany ze zemědělských zdrojů, což vedlo ke zvyšování obsahu dusičnanů v podzemních vodách i ohrožení jakosti povrchových vod k odběru pitné vody. Důležitým bodem byla také ochrana Severního moře a ostatních vod před eutrofizací.

Příčinou těchto problémů je nadměrné používání všech hnojiv obsahujících dusík, zvláště statkových hnojiv, likvidace exkrementů hospodářských zvířat jako odpadu, včetně jeho vypouštění do vod, skladování dusíkatých hnojivých látek jejich aplikace na půdu, způsoby obhospodařování půdy.

Implementace nitratové směrnice do české legislativy byla provedena zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, který v § 33 ukládá nařízením vlády stanovit zranitelné oblasti a v nich upravit používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření. To bylo splněno přijetím nařízení vlády č. 103/2003 Sb., které je společné pro všechny zranitelné oblasti.

Nařízení vymezuje zranitelné oblasti (přibližně 50 % výměry zemědělské půdy ČR) v katastrálních územích a vyhláší akční program, který uvádí, jak se má v těchto vymezených oblastech hospodařit.

Část podmínek nitratové směrnice pro užívání hnojiv a statkových hnojiv, jako **jsou zákaz hnojení na sněhem pokryté půdy do 5 cm, zamrzlé půdy do 8 cm, přemokřené půdy je uplatněna v § 9 zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, ve znění pozdějších předpisů.** Podmínky skladování a způsobu používání hnojiv upravuje prováděcí vyhláška č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů.

Harmonogram nitrátové směrnice

Zranitelné oblasti a akční program jsou vždy vyhlášeny na čtyři roky. Po uplynutí tohoto období je provedena revize a nové vymezení zranitelných oblastí a sestaven nový akční program, v závislosti na vyhodnocení monitoringu vod a účinnosti akčního programu.

První vymezení zranitelných oblastí bylo vyhlášeno s účinností od 11. 4. 2003. První akční program byl vyhlášen pro období 2004–2007. Revize vymezení zranitelných oblastí byla uplatněna první novelou nařízení vlády č. 103/2003 Sb., a to nařízením vlády č. 219/2007 Sb., s účinností od 1. 9. 2007.

Druhý akční program na období 2008–2011 byl vyhlášen druhou novelou nařízení vlády č. 103/2003 Sb., a to nařízením vlády č. 108/2008 Sb., s účinností od 4. 4. 2008.

Návaznost na dotační předpisy

Požadavky nitrátové směrnice, jako jednoho z vybraných předpisů EU, patří mezi tzv. zákonné požadavky na hospodaření. Jejich plnění bude v ČR od roku 2009 sledováno v rámci systému kontroly dotací „cross-compliance“. Dodržování stanovených požadavků nitrátové směrnice bude vyžadováno nejen pro vyplácení přímých plateb, ale i pro vyplácení příspěvků na opatření, jejichž cílem je udržitelné využívání zemědělské a lesní půdy.

V rámci českého Programu rozvoje venkova (2007–2013) se jedná o platby za přírodní znevýhodnění zemědělců (oblasti LFA), platby v rámci Natury 2000, platby související se směrnicí 2000/60/ES (Vodní rámcová směrnice), platby na agroenvironmentální opatření (AEO), Natura 2000 v lese a Lesoenvironmentální platby.

Některé z požadavků akčního programu se staly již od roku 2007 podmínkou pro poskytnutí dotací stanovených v nařízení vlády č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tzv. agroenvironmentální opatření. Od žadatelů o platby na agroenvironmentální opatření z Programu rozvoje venkova (podle nařízení vlády č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů) se totiž požaduje dodržovat některé podmínky ochrany vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů. Plnění těchto dotačních podmínek je přitom závazné i pro žadatele hospodařící mimo zranitelné oblasti.

2. POSTUP PŘI ZAVEDENÍ NS V PODNIKU

Při uplatňování nitrátové směrnice v zemědělském podniku je potřeba si uvědomit, že kromě nitrátové směrnice (nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů) jsou zde i další předpisy týkající se požadavků z hlediska ochrany vod, jako jsou např.:

- zákon o vodách (č. 254/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a jeho prováděcí vyhlášky; § 39 vodního zákona stanovuje podmínky pro zacházení se závadnými látkami, kterými jsou mimo jiné i hnojiva;
- zákon o hnojivech (č. 156/1998 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a jeho prováděcí vyhlášky – obecně řeší skladování a způsob používání hnojiv, uvádí povinnost vést evidenci hnojení atd.

2.1 Důležité pojmy

Zemědělský pozemek

Je nutné si uvědomit, že pro potřeby nitrátové směrnice je užíván pojem pozemek, kterým se pro účely akčního programu rozumí souvisle obhospodávaná plocha zemědělské půdy. Pokud je zemědělský podnikatel zařazen v evidenci využití zemědělské půdy (registr LPIS) podle uživatelských vztahů podle zákona o zemědělství, rozumí se zemědělským pozemkem půdní blok nebo díl půdního bloku (dále jen PB/DPB). Zemědělským pozemkem může být i část půdního bloku nebo jeho dílu s jednou plodinou nebo směsí plodin.

Dusíkatá hnojivá látka

Tímto pojmem se rozumí minerální hnojivo obsahující dusík, organické hnojivo, organominerální hnojivo, statkové hnojivo a upravený kal.

Dusíkaté hnojivé látky se dělí na:

- minerální dusíkatá hnojiva*, jimiž jsou minerální jednosložková dusíkatá hnojiva a minerální víc složková hnojiva s obsahem dusíku,
- hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem*, jimiž jsou statková hnojiva jako je kejda, hnojůvka, močůvka, silážní šťávy, trus drůbeže a drobných hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky, výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jiném pobytu na zemědělské půdě a organická nebo organominerální hnojiva, v nichž je poměr uhlíku k dusíku (dále jen „C : N“) nižší než 10,

- c) *hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem*, jimiž jsou statková hnojiva jako hnůj a organická nebo organominerální hnojiva o poměru C : N vyšším nebo rovném hodnotě 10,
- d) *skliditelné rostlinné zbytky*, zejména sláma, chrást, plodina na zelené hnojení a tráva,
- e) *upravené kaly*.

Zranitelné oblasti

Zranitelné oblasti jsou vždy stanoveny na 4 roky:

1. vymezení: 11. 4. 2003–31. 8. 2007,
2. vymezení: 1. 9. 2007–31. 8. 2011.

Je tedy zřejmé, že od 1. 9. 2007 začalo platit druhé vymezení zranitelných oblastí, které bude platit další 4 roky. Zranitelné oblasti jsou vymezeny na základě monitoringu vod. Po přezkoumání výsledků monitoringu byly některé oblasti nově vymezeny a některé zrušeny.

Akční program

Akční program určuje, jak se má ve zranitelných oblastech hospodařit, a jeho vyhlášení je stejné jako u zranitelných oblastí také na období 4 let:

1. akční program: 1. 1. 2004–3. 4. 2008,
2. akční program: 4. 4. 2008–31. 12. 2011.

2.2 Uplatnění nitrátové směrnice v zemědělském podniku

Jednotlivá opatření akčního programu nitrátové směrnice uvedená v nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla pro podniky hospodařící ve zranitelné oblasti implementována do registru půdy LPIS. Tyto údaje lze prohlížet v rámci Portálu farmáře. V registru půdy LPIS zjistíte nejen zařazení PB/DPB do zranitelných oblastí, ale také jednotlivá opatření k těmto PB/DPB a jejich názorné zobrazení v mapě.

Zařazení zemědělského podniku do zranitelných oblastí (ZOD)

V prvé řadě je potřeba zjistit, zda-li má podnik pozemky, na kterých hospodaří, zařazené do zranitelné oblasti. To lze zjistit z registru půdy LPIS na Portálu farmáře několika způsoby:

a) ze souhrnného výpisu nitrátové směrnice:

LPIS: Informativní výpis z evidence půdy dle uživatelských vztahů

Druh výpisu: **nitrátová směrnice souhrn**
 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Evidované údaje o uživateli:

Registrační číslo:	Jednotný identifikátor pro dotace:
Obchodní jméno:	IČ:
Příjmení a Jméno:	
Adresa:	

Ve výpisu „**Nitrátová směrnice - souhrn**“ jsou uvedeny pouze základní informace ohledně plnění opatření Nitrátové směrnice a výměru PB/DPB v ZOD. Podrobnější informace o plnění opatření Nitrátová směrnice zjistíte ve výpisu „**Nitrátová směrnice – podrobně**“.

Protože zemědělský podnik hospodaří v ZOD, je omezeno celkové množství dusíku použitého v organických, organominerálních hnojivech a statkových hnojivech v průměru ročně na zemědělské pozemky vhodné ke hnojení, a to maximálně do výše 170 kg N/ha v průměru na tyto zemědělské pozemky.

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. č.	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Katastrální území	Kultura	Výměra [ha]	ZOD	AEO EAFRD	Klim. region	Aplik. pásmo	Průměrná sklonitost[°]	Ohrožení erozí	Výskyt meliorace	Voda <25m
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	5501090	xxx	xxx	R	8.73	ano	ne	0-5	II.	1.70	ne	ano	ano
2	550-1090	xxx	xxx	R	9.06	ano	ne	0-5	II.	2.20	ne	ne	ne
3	550-1090	xxx	xxx	R	2.76	ano	ne	0-5	II.	0.40	ne	ne	ano
4	550-1090	xxx	xxx	R	4.64	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ne
5	550-1090	xxx	xxx	R	1.23	ano	ne	0-5	II.	0.60	ne	ne	ano
6	550-1090	xxx	xxx	R	9.83	ano	ne	0-5	II.	0.50	ne	ne	ano
7	550-1090	xxx	xxx	R	5.78	ano	ne	0-5	II.	0.70	ne	ne	ano
8	550-1090	xxx	xxx	R	2.67	ano	ne	0-5	II.	2.40	ne	ne	ne
9	550-1090	xxx	xxx	R	2.46	ano	ne	0-5	III a.	5.00	ne	ne	ne
10	550-1090	xxx	xxx	T	2.68	ano	ne	0-5	-	7.20	-	ne	ne

Celkový součet výměr PB/DPB mimo ZOD: -

Celkový součet výměr PB/DPB v ZOD: 52.84 ha

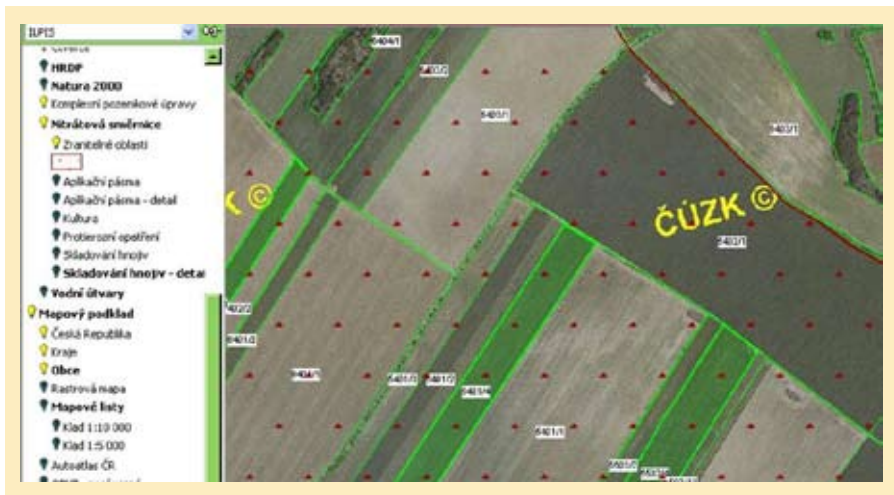
Celkový součet výměr: **52.84 ha**

Průměrný součet výměr PB/DPB k poslednímu dni v měsíci za rok 2007: **52.89 ha**

POZOR: PB/DPB buď je, nebo není zařazen do zranitelné oblasti. Pokud vede hranice katastrálního území přes půdní blok, pak rozhoduje převažující zařazení. Když se ve zranitelné oblasti nachází více než polovina výměry PB/DPB, je do zranitelné oblasti zařazen celý PB/DPB.

Ze souhrnného výpisu můžeme také zjistit, zda podnik hospodaří se závazky dotačního titulu agroenvironmentálních opatření v Programu rozvoje venkova (od roku 2007).

b) z mapy na jednotlivých PB/DPB:

c) z podrobných informací u PB/DPB:

The image shows a screenshot of the LPIS - registr půdy web application. At the top left, there is a map of the Czech Republic with a red outline. Below it, the application title "LPIS - registr půdy" is displayed. A search bar contains the parcel code "5401/4 (SSO-1090)". Below the search bar, there are tabs for "Základní", "Podrobné", "Klasifikace N5", and "bg Zemědělské parcely". A text box with a white background and black border contains the following text: "Po kliknutí na kód půdního bloku se tento půdní blok zobrazí a následně získáte informaci o zařazení do ZOD a jednotlivá opatření nitrátové směrnice vybraného půdního bloku." To the right, there is a table with columns for "Parcelní číslo", "Územní kód", "Územní kód", "Územní kód", and "Územní kód". The table contains several rows of data. Below the table, there is a detailed view of the selected parcel "5401/4 (SSO-1090)". This view shows the "Nitrátová směrnice" (Nitrate Directive) section, which includes the "Nitrátová směrnice 2006" and the "Území ve zranitelné oblasti" (Vulnerable area) section. The area is listed as "ano" (yes) with a value of "8,73 ha". There are also sections for "Domezení hnojení" (Restrictions on fertilization), "Pásek hnojení" (Fertilization strip), and "Skřídlení plodin" (Crop rotation). The application is running on a Windows operating system, as indicated by the taskbar at the bottom.

Z výpisů nitrátové směrnice lze zjistit následující:

- Podnik nemá ani jeden půdní blok zařazený ve zranitelné oblasti a nemá závazky v rámci dotačního titulu agroenvironmentálních opatření v Programu rozvoje venkova → nevyplývají pro něj žádné požadavky na hospodaření z hlediska opatření nitrátové směrnice, ale pouze obecně platné předpisy.
- Podnik nemá ani jeden půdní blok zařazený ve zranitelné oblasti, ale hospodaří se závazky v rámci dotačního titulu agroenvironmentálních opatření v Programu rozvoje venkova → musí plnit vybraná opatření akčního programu nitrátové směrnice na všech půdních blocích (viz kapitola 3).
- Podnik má alespoň jeden půdní blok (nebo všechny) zařazený ve zranitelné oblasti. Na půdních blocích zařazených do zranitelné oblasti musí plnit opatření akčního programu nitrátové směrnice, která jsou popsána v kapitole 3.

Pokud podnik nemá své pozemky zařazené v registru LPIS, lze zjistit jejich zařazení do ZOD v příloze nařízení vlády č. 103/2003 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nebo přímo v novele tohoto nařízení, které vyšlo pod číslem 219/2007 Sb. V příloze najdete seznam katastrálních území, které jsou zařazené do ZOD.

Opatření akčního programu pro jednotlivé půdní bloky

Následně je potřeba zjistit opatření akčního programu pro jednotlivé půdní bloky zařazené do ZOD. V registru půdy LPIS v Portálu farmáře najdete podrobný výpis nitrátové směrnice, kde jsou vypsaná jednotlivá opatření nitrátové směrnice pro půdní bloky nebo jejich díly se stejnými základními charakteristikami, které jsou seskupeny do následující tabulky.

LPIS: Informativní výpis z evidence půdy

Druh výpisu: **nitrátová směrnice podrobně**
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Evidované údaje o uživateli:

Registrační číslo:	Jednotný identifikátor pro dotace:
Obchodní jméno:	IČ:
Příjmení a Jméno:	
Adresa:	

Protože zemědělský podnik hospodář v ZOD, je omezeno celkové množství dusíku použitého v organických, organominerálních hnojivech a statkových hnojivech v průměru ročně na zemědělské pozemky vhodné ke hnojení, a to maximálně do výše 170 kg N/ha v průměru na tyto zemědělské pozemky.

1. Orná půda, Klimatický region 0-5, Aplikační pásmo II., sklonitost do 7°

Omezení hnojení

1. Omezení platí pro hnojení:

A) minerálními dusíkatými hnojivy v období 15.6. - 31.10.

B) hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15.6. - 14.11.

Uvedená hnojiva lze použít výlučně jen jedním z uvedených způsobů:

k ozimé plodině následující po obilnině

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 50 kg dusíku na hektar nebo

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem v dávce do 100 kg dusíku na hektar.

k ozimé plodině následující po jiné předplodině než je obilnina

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 20 kg dusíku na hektar nebo

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem nelze použít.

k mezplodinám, s výjimkou čistých porostů jeteleovin a luskovin nebo k podpoře rozkladu slámy, s výjimkou slámy luskovin a olejnin

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 50 kg dusíku na hektar nebo

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem v dávce do 100 kg dusíku na hektar.

pro následné jarní plodiny

A) minerální dusíkaté hnojivo nelze použít.

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem lze použít od 15.10. v dávce do 100 kg dusíku na hektar.

Tato ustanovení se nevztahují na hnojení polní zeleniny a na přívod dusíku ve výkalech a moči hospodářských zvířat při jejich pobytu na orné půdě.

2. Další omezení:

Pro jednotlivé plodiny platí limity hnojení uvedené v tabulce přílohy č. 3 nařízení vlády, která je samostatně uvedena na konci informativního výpisu nitrátové směrnice.

Zákaz hnojení

1. Zákaz hnojení platí u plodin na orné půdě (s výjimkou travních a jetelovinotravních porostů) pro

A) minerální dusíkatá hnojiva v období 1.11. - 31.1

B) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem: v období 15.11. - 31.1.

C) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravené kaly v období 1.6. - 31.7. (zákaz neplatí v případě následného pěstování ozimé plodiny nebo meziplodiny) a v období 1.12. - 31.1.

2. Zákaz hnojení platí u travních a jetelovinotravních porostů pro

A) minerální dusíkatá hnojiva v období 1.10. - 28.2.

B) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15.11. - 31.1.

C) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravené kaly v období 1.6. - 31.7. (zákaz neplatí v případě následného pěstování ozimé plodiny nebo meziplodiny) a v období 1.12. - 31.1.

3. Zákaz hnojení neplatí pro hnojení zakrytých ploch (skleníky, fóliovníky) a pro výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo jejich jiném pobytu na orné půdě.

Střídání plodin

1. Při pěstování jednoletých plodin je nutné **omezit mezidobí bez porostu** v zájmu omezení eroze půdy a snížení vyplavování živin.
2. Po zaorání jetelovin **vysévat následnou plodinu v nejbližším agrotechnickém termínu.**
3. Jestliže po zaorání jetelovin má následovat jarní plodina, **je nutné porost jetelovin zaorat** co nejdříve na podzim.

Hospodaření na svazích

Protierozní opatření nejsou vyžadována.

Uložení tuhých statkových a organických hnojiv

U uvedených PB/DPB v tabulce mohou nastat různé varianty pro uložení statkových a organických hnojiv:

ANO - Tuhá statková a organická hnojiva **lze uložit** na jakémkoliv místě PB/DPB.

OMEZENĚ - Tuhá statková a organická hnojiva lze z důvodů nevhodných půdních podmínek **uložit jen na části PB/DPB**. Zapněte si ve stromečku v mapě vrstvu pro uložení **tuhých statkových a organických hnojiv** a zjistěte hranice půd nevhodných pro uložení. Přitom je nezbytné dodržet podmínku vzdálenosti minimálně 50 m od vodního toku nebo jiného útvaru povrchových vod.

Hospodaření u útvarů povrchových vod

V případě PB/DPB sousedících u útvaru povrchových vod:

Je nezbytné zachovat **pás nehnojené půdy** o šíři alespoň 3 metry od břehové čáry vodního toku.

PB/DPB, pro které platí výše uvedená opatření:

Poř. číslo	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Výměra [ha]	Katastr. území	Půda ohrož. erozí	Úložiště statk. hnojiv	Voda < 25m
1	550-1090	xxx	9.06	xxx	ne	ano	ne
2	550-1090	xxx	4.64	xxx	ne	ano	ne
3	550-1090	xxx	2.67	xxx	ne	ano	ne
4	550-1090	xxx	0.48	xxx	ne	ano	ne
5	550-1090	xxx	8.73	xxx	ne	omezeně	ano

2. Orná půda, Klimatický region 0-5, Aplikační pásmo III a., sklonitost do 7°**Omezení hnojení****1. Omezení platí pro hnojení:****A) minerálními dusíkatými hnojivy v období 15.6. - 31.10.****B) hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15.6. - 14.11.**

Uvedená hnojiva lze použít výlučně jen jedním z uvedených způsobů:

k ozimé plodině následující po obilnině

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 40 kg dusíku na hektar nebo

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem v dávce do 80 kg dusíku na hektar.

k ozimé plodině následující po jiné předplodině než je obilnina

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 15 kg dusíku na hektar.

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem nelze použít.

k meziplodinám, s výjimkou čistých porostů jetelovin a luskovin nebo k podpoře rozkladu slámy, s výjimkou slámy luskovin a olejnin

A) minerální dusíkaté hnojivo v dávce do 40 kg dusíku na hektar nebo

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem v dávce do 80 kg dusíku na hektar.

pro následné jarní plodiny

A) minerální dusíkaté hnojivo od nelze použít.

B) hnojivo s rychle uvolnitelným dusíkem lze použít od 15.10 v dávce do 100 kg dusíku na hektar pouze s inhibitorem nitrifikace.

*Tato ustanovení se nevztahují na hnojení polní zeleniny a na přívod dusíku ve výkalech a moči hospodářských zvířat při jejich pobytu na orné půdě.***2. Další omezení:**

Pro jednotlivé plodiny platí limity hnojení uvedené v tabulce přílohy č. 3 nařízení vlády, která je samostatně uvedena na konci informativního výpisu nitrátové směrnice.

Zákaz hnojení**1. Zákaz hnojení platí u plodin na orné půdě (s výjimkou travních a jetelovotravních porostů) pro****A) minerální dusíkatá hnojiva v období 1.11. - 31.1.****B) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem: v období 15.11. - 31.1.****C) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravené kaly v období 1.6. - 31.7. (zákaz neplatí v případě následného pěstování ozimé plodiny nebo meziplodiny) a v období 1.12. - 31.1.**

2. Zákaz hnojení platí u travních a jetelovino travních porostů pro

- A) minerální dusíkatá hnojiva v období 1.10. - 28.2.
- B) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15.11. - 31.1.
- C) hnojiva s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravené kaly v období 1.6. - 31.7. (zákaz neplatí v případě následného pěstování ozimé plodiny nebo meziplodiny) a v období 1.12. - 31.1.

3. Zákaz hnojení neplatí pro hnojení zakrytých ploch (skleníky, fóliovníky) a pro výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo jejich jině pobytu na orné půdě.

Střídání plodin

- 1. Při pěstování jednoletých plodin je nutné **omezit mezidobí bez porostu** v zájmu omezení eroze půdy a snížení vyplavování živin.
- 2. Po zaorání jetelovin **vysévat následnou plodinu v nejbližším agrotechnickém termínu.**
- 3. Jestliže po zaorání jetelovin má následovat jarní plodina, je **nutné porost jetelovin zaorat** co nejpозději na podzim.

Hospodaření na svazích

Protierozní opatření nejsou vyžadována.

Uložení tuhých statkových a organických hnojiv

ANO - Tuhá statková a organická hnojiva **lze uložit** na jakémkoliv místě PB/DPB.

Hospodaření u útvarů povrchových vod

Není žádné omezení.

PB/DPB, pro které platí výše uvedená opatření:

Poř. číslo	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Výměra [ha]	Katastr. území	Půda ohrož. erozí	Úložiště statk. hnojiv	Voda < 25m
1	550-1090	xxx	2.46	xxx	ne	ano	ne

3. Travní porost, Klimatický region 0-5, ostatní půdy

Omezení hnojení

Jednorázová dávka **hnojení dusíkatými hnojivými látkami** je omezena nejvýše na 80 kg celkového dusíku na hektar. Toto ustanovení se nevztahuje na přívod dusíku ve výkalech a moči hospodářských zvířat při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělské půdě.

Zákaz hnojení

1. Zákaz hnojení platí pro:

- A) minerální dusíkatá hnojiva v období 1.10. - 28.2.
- B) hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem v období 15.11. - 31.1.

2. Zákaz hnojení neplatí pro výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo jejich jiném pobytu na zemědělské půdě

Střídání plodin

Při obnově travního porostu **vysévat následnou plodinu** v nejbližším agrotechnickém termínu.

Hospodaření na svazích

Protierozní opatření nejsou vyžadována.

Uložení tuhých statkových a organických hnojiv

OMEZENĚ - Tuhá statková a organická hnojiva lze z důvodů nevhodných půdních podmínek **uložit jen na části PB/DPB**. Zapněte si ve stromečku v mapě vrstvu pro uložení **tuhých statkových a organických hnojiv** a zjistěte hranice půd nevhodných pro uložení. Přitom je nezbytné dodržet podmínku vzdálenosti minimálně 50 m od vodního toku nebo jiného útvaru povrchových vod.

Hospodaření u útvarů povrchových vod

Není žádné omezení.

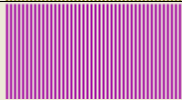

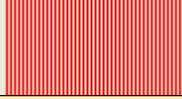

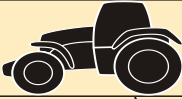

PB/DPB, pro které platí výše uvedená opatření:

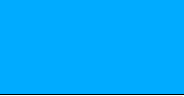

Poř. číslo	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Výměra [ha]	Katastr. území	Úložiště statk. hnojiv	Voda < 25m
1	550-1090	7505/7	2.68	xxx	omezeně	ne

Legenda k mapě se stručným popisem

Znázornění vrstvy	Stručný popis vrstvy
Zobrazení zranitelných oblastí → /ve stromečku vrstva Zranitelné oblasti/	
	Zranitelné oblasti
Aplikační pásma na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Aplikační pásma/ → polygonová vrstva	
	I. aplikační pásmo
	II. aplikační pásmo
	III a. aplikační pásmo
	III b. aplikační pásmo

Aplikační pásma na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Aplikační pásma/ → bodová vrstva	
I.	I. aplikační pásmo
II.	II. aplikační pásmo
III.a	III a. aplikační pásmo
III.b	III b. aplikační pásmo
Aplikační pásma ve vrstvách BPEJ před majorizací → /ve stromečku vrstva Aplikační pásma - detail/	
	I. aplikační pásmo
	II. aplikační pásmo
	III a. aplikační pásmo
	III b. aplikační pásmo
Omezení hnojení na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Kultura/	
	Orná půda v I. aplikačním pásmu
	Orná půda v II. aplikačním pásmu
	Orná půda v III a. aplikačním pásmu
	Orná půda v III b. aplikačním pásmu

	Chmelnice
	Sady
	Travní porosty
	Vinice
N80	Jednorázová dávka hnojení dusíkatými hnojivými látkami je omezena nejvýše na 80 kg celkového dusíku na hektar.
Protierozní opatření na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Protierozní opatření/	
	Nelze pěstovat širokořádkové plodiny
	Je nutné provádět vhodná agrotechnická protierozní opatření
	Nelze pěstovat širokořádkové plodiny a zároveň je nutné provádět vhodná agrotechnická protierozní opatření
Skladování hnojiv na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Skladování hnojiv/	
	Lze uložit tuhá statková a organická hnojiva na PB/DPB
	Nelze uložit tuhá statková a organická hnojiva na PB/DPB v důsledku nevhodných podmínek
	Nelze uložit tuhá statková a organická hnojiva na PB/DPB z důvodu blízkosti vodního útvaru
	Lze uložit tuhá statková a organická hnojiva pouze na části PB/DPB (viz. vrstva Skladování hnojiv – detail)

Skladování hnojiv na PB/DPB → /ve stromečku vrstva Skladování hnojiv - detail/	
	Meliorace – nelze skladovat tuhá statková a organická hnojiva
	Zamokřené půdy – nelze skladovat tuhá statková a organická hnojiva
	Vodní toky – nutnost dodržovat vzdálenost 50 m umístění složiště od vodních toků
	Vodní plochy (vodní nádrže, rybníky, jezera) – nutnost dodržovat vzdálenost 50 m umístění složiště od útvaru povrchových vod
	Půdy ohrožení erozí – nelze skladovat tuhá statková a tuhá organická hnojiva
Vodní toky a útvary vod → /ve stromečku vrstva Vodní útvary/	
	Vodní toky
	Vodní plochy (vodní nádrže, rybníky, jezera)
	25 m zóna kolem vodních útvarů

Limity pro hnojení jednotlivých plodin:

Plodina	Limit hnojení* [kg N/1ha]	Plodina	Limit hnojení* [kg N/1ha]
pšenice ozimá	220	brambory průmyslové	220
pšenice jarní	160	cukrovka	220
žito ozimé	150	krmná řepa	200
ječmen ozimý	180	řepka ozimá	240
ječmen jarní	150	slunečnice	160
oves	150	mák	120
triticale	160	len	100
kukuřice na zrno	260	kukuřice na siláž	260
luskoviny**	70	jetel	0
brambory sadbové	170	vojtěška	0
brambory konzumní	200	trávy na orné půdě	200

Vysvětlivky:

* V limitu hnojení je započítán celkový dusík z minerálních hnojiv a podíl dusíku využitelného pěstovanou plodinou ze statkových hnojiv živočišného původu a z organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů.

Dusík použitý k podpoře rozkladu slámy se nezapočítává do limitu přívodu dusíku pro následně pěstovanou plodinu.

Pro účely hodnocení limitu hnojení se u hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů započítává 40 % přívodu celkového dusíku a pro hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem 60 % přívodu celkového dusíku. Pro účely hodnocení limitu hnojení se tedy zohledňuje pouze přímé působení dusíku v prvním roce po použití uvedených statkových, organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů.

Pro určení přívodu dusíku do půdy ve statkových hnojivech živočišného původu se použijí údaje zjištěné vlastními rozbory nebo údaje z přílohy č. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb.

3. OPATŘENÍ AKČNÍHO PROGRAMU

Při zařazení podniku do zranitelných oblastí (alespoň jeden půdní blok) platí:

- a) pro celý podnik
 - aplikace ročně do 170 kg celkového dusíku v organických, organominerálních a statkových hnojivech v průměru na 1 ha zemědělské půdy;
- b) pro půdní bloky zařazené do zranitelných oblastí
 - omezení mezidobí bez porostu při pěstování jednoletých plodin (např. využití meziplodin),
 - při obnově TTP a po zaorávce jetelovin vysévat následné plodiny co nejdříve,
 - jarní plodina po jetelovinách – zaorat porost jetelovin co nejpozději na podzim,
 - období zákazu hnojení => je dán klimatickým regionem,
 - omezení hnojení na podzim – dáno zařazením do aplikačního pásma u orné půdy, deficitem půdy u trvalých travních porostů,
 - protierozní opatření – dodržování určuje sklonitost pozemku, půdy ohrožené erozí.

3.1 Jednotlivá opatření akčního programu

Tato kapitola popisuje plnění jednotlivých opatření akčního programu nitrátové směrnice.

3.1.1 Období zákazu hnojení

Jsou to období, ve kterých je ve zranitelných oblastech na zemědělské půdě zakázáno používání dusíkatých hnojivých látek. Délka tohoto období je dána zařazením pozemku do klimatického regionu.

Klimatický region je vyjádřen bonitovaně půdně ekologickou jednotkou (BPEJ), a to prvním číslem pětimístného číselného kódu. Zahrnuje území s přibližně shodnými klimatickými podmínkami pro růst a vývoj zemědělských plodin a je rozdělen do dvou hlavních skupin, klimatické regiony 0–5, které jsou převážně suššího a teplejšího charakteru a klimatické regiony 6–9, které jsou vlhčí a chladnější.

Je důležité si zapamatovat, že zákaz hnojení neplatí pro výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělské půdě a pro hnojení zakrytých ploch (skleníky, fóliovníky).

Období zákazu používání dusíkatých hnojivých látek na zemědělské půdě zobrazuje následující tabulka.

Zemědělský pozemek s pěstovanou plodinou nebo připravený k založení porostu plodiny		Období zákazu hnojení	
Plodina nebo kultura	Klimatický region ¹⁾	Hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem	Minerální dusíkatá hnojiva
Plodiny na orné půdě (mimo travních a jetelovinotravních porostů), trvalé kultury	0–5	15. 11.–31. 1.	1. 11.–31. 1.
	6–9	5. 11.–28. 2.	15. 10.–15. 2.
Travní (jetelovinotravní) porosty na orné půdě, trvalé travní porosty	0–5	15. 11.–31. 1.	1. 10.–28. 2.
	6–9	5. 11.–28. 2.	15. 9.–15. 3.
Používání hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů na orné půdě je zakázáno v období 1. 6.–31. 7. (toto ustanovení neplatí v případě následného pěstování ozimých plodin a meziplodin) a v období 1. 12.–31. 1.			

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

Klimatický region lze zjistit ze souhrnného výpisu:

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. Č.č. Č. mapy	Čtverec Kód bloku/dílu	Katastrální území	Kultura	Výměra [ha]	ZOD	AEO EAFRD	Klim. region	Aplik. pásmo	Průměrná sklonitost[°]	Ohrožení erozí	Výskyt meliorace	Voda < 25m	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	550-1090	xxx	xxx	R	8.73	ano	ne	0-5	II.	1.70	ne	ano	ano
2	550-1090	xxx	xxx	R	9.06	ano	ne	0-5	II.	2.20	ne	ne	ne
3	550-1090	xxx	xxx	R	2.76	ano	ne	0-5	II.	0.40	ne	ne	ano
4	550-1090	xxx	xxx	R	4.64	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ne
5	550-1090	xxx	xxx	R	1.23	ano	ne	0-5	II.	0.60	ne	ne	ano

KONTROLA

Splnění daného požadavku bude kontrola zjišťovat v předložené evidenci hnojení.

3.1.2 Omezení hnojení na zemědělské půdě

V této kapitole se dozvíte, kdy a v jakém množství mohou být používány dusíkaté hnojivé látky na zemědělské půdě ve zranitelných oblastech.

Způsob používání dusíkatých hnojivých látek se stanovuje podle potřeb jednotlivých plodin na konkrétních stanovištích a podle pěstitelských podmínek. Při hnojení jednotlivých plodin nesmí být překročeny následující limity:

Plodina	Limit hnojení ^(*) (kg N.ha ⁻¹)	Plodina	Limit hnojení ^(*) (kg N.ha ⁻¹)
Pšenice ozimá	220	Brambory průmyslové	220
Pšenice jarní	160	Cukrovka	220
Žito ozimé	150	Krmná řepa	200
Ječmen ozimý	180	Řepka ozimá	240
Ječmen jarní	150	Slunečnice	160
Oves	150	Mák	120
Triticale	160	Len	100
Kukuřice na zrno	260	Kukuřice na siláž	260
Luskoviny	70	Jetel	0
Brambory sadbové	170	Vojtěška	0
Brambory konzumní	200	Trávy na orné půdě	200

Poznámky:

- *) V limitu hnojení je započítán celkový dusík z minerálních hnojiv a podíl dusíku využitelného pěstovanou plodinou ze statkových hnojiv živočišného původu a z organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů.

Dusík použitý k podpoře rozkladu slámy se nezapočítává do limitu přívodu dusíku pro následně pěstovanou plodinu.

Pro účely hodnocení limitu hnojení se u hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů započítává 40 % přívodu celkového dusíku a pro hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem 60 % přívodu celkového dusíku. Pro účely hodnocení limitu hnojení se tedy zohledňuje pouze přímé působení dusíku v prvním roce po použití uvedených statkových, organických a organominerálních hnojiv, popřípadě upravených kalů.

Pro určení přívodu dusíku do půdy ve statkových hnojivech živočišného původu se použijí údaje zjištěné vlastními rozbory nebo údaje z přílohy č. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb.

Omezení hnojení na orné půdě

Způsob používání dusíkatých hnojivých látek na orné půdě závisí na začlenění zemědělského pozemku do jednoho ze tří aplikačních pásem (stupně I až III), která jsou vymezena dle BPEJ. Ve III. aplikačním pásmu byly navíc vymezeny půdy s vysokým rizikem infiltrace, tedy průsaku vody.

Jde-li o hnojení minerálními dusíkatými hnojivy nebo hnojivy s rychle uvolnitelným dusíkem na orné půdě k následným ozimým plodinám, k meziplodinám, k podpoře rozkladu slámy nebo pro následné jarní plodiny v období od 15. června do začátku období zákazu hnojení, lze tato hnojiva používat výlučně jen jedním ze způsobů uvedených v následující tabulce.

Podmínka hnojení	I. aplikační pásmo		II. aplikační pásmo		III. aplikační pásmo			
					půdy se středním rizikem infiltrace		půdy s vysokým rizikem infiltrace	
	A	B	A	B	A	B	A	B
K ozimé plodině následující po obilnině	60	120	50	100	40	80	20	0
K ozimé plodině následující po jiné předplodině než je obilnina	40	80	20	0	15	0	10	0
K meziplodinám, s výjimkou čistých porostů jetelovin a luskovin nebo k podpoře rozkladu slámy, s výjimkou slámy luskovin a olejnin	60	120	50	100	40	80	0	80
Pro následné jarní plodiny*)	0	120	0	100	0	100**)	0	0

Poznámky:

A – max. limit přívodu dusíku v minerálních dusíkatých hnojivech, v kg N . ha⁻¹,

B – max. limit přívodu dusíku v hnojivech s rychle uvolnitelným dusíkem, v kg N . ha⁻¹,

*) použití hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem je možné až v období od 15. října do začátku období zákazu hnojení,

***) pouze s inhibítorem nitrifikace.

Z VÝŠE UVEDENÝCH INFORMACÍ JE NUTNÉ SI ZAPAMATOVAT

- *Limity hnojení k jednotlivým plodinám se vztahují na jednotlivé půdní bloky, ne na průměr za podnik.*
- *Na plodiny, které nejsou uvedeny v tabulce limitů hnojení, se žádný limit nevztahuje.*
- *Dusík z minerálních hnojiv se započítává celý, tedy 100 %, dusík z hnojiv s rychle uvolnitelným dusíkem (kejda, močůvka atd.) se započítá ze 60 % a dusík z hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem a upravených kalů ze 40 % (hnůj, kompost atd.).*
- *Obsah dusíku ve statkových hnojivech živočišného původu může být zjištěn vlastními rozbory nebo z tabulky přílohy č. 2 vyhlášky č. 274/1998 Sb. Pokud je tabulková hodnota dusíku ve statkovém hnojivu vyšší než hodnota skutečná, podnik by se zbytečně ochuzoval o možnost aplikovat větší množství tohoto statkového hnojiva.*
- *Omezení hnojení na podzim se vztahuje k plodině, která bude po 15. červnu teprve založena.*
- *Dusík aplikovaný ke slámi nebo k meziplodině se do limitu hnojení pro následnou plodinu nezapočítává.*
- *Sláma může být sklizena jen částečně, např. při ponechání vysokého strniště, to však musí být uvedeno v evidenci hnojení (hnojení slámou, např. ponecháno 40 %).*
- *Omezení hnojení na podzim se netýká hnojiv s pomalu uvolnitelným dusíkem (hnůj, kompost atd.).*
- *Z uvedené tabulky omezení hnojení na podzim je možné si vybrat pouze jednu možnost, a to jak z hlediska plodiny, tak i z hlediska použitého typu hnojiva (jeden řádek a jeden sloupec).*
- *Výdrol, např. řepky, je možné považovat za meziplodinu, ke které lze hnojit dle tabulky.*
- *K meziplodině lze hnojit před setím, při růstu i při zaorání meziplodiny na zelené hnojení; pak se musí zelené hnojení uvést do evidence hnojení jako hnojivo, ovšem bez uvedení množství hmoty a živin.*

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

Zařazení pozemku s ornou půdou do aplikačního pásma je možné zjistit ze souhrnného výpisu nebo z mapy:

a) souhrnný výpis z nitrátové směrnice

Evidované údaje o půdních blocích/dílech:

Poř. č.	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Katastrální území	Kultura	Výměra [ha]	ZOD	AEO EAFRD	Klim. region	Aplik. pásmo	Průměrná sklonitost[°]	Ohrožení erozí	Výskyt meliorace	Voda < 25m
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	550-1090	xxx	xxx	R	8.73	ano	ne	0-5	II.	1.70	ne	ano	ano
2	550-1090	xxx	xxx	R	9.06	ano	ne	0-5	II.	2.20	ne	ne	ne
3	550-1090	xxx	xxx	R	2.76	ano	ne	0-5	II.	0.40	ne	ne	ano
4	550-1090	xxx	xxx	R	4.64	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ne
5	550-1090	xxx	xxx	R	1.23	ano	ne	0-5	II.	0.60	ne	ne	ano
6	550-1090	xxx	xxx	R	9.83	ano	ne	0-5	II.	0.50	ne	ne	ano
7	550-1090	xxx	xxx	R	5.78	ano	ne	0-5	II.	0.70	ne	ne	ano
8	550-1090	xxx	xxx	R	2.67	ano	ne	0-5	II.	2.40	ne	ne	ne
9	550-1090	xxx	xxx	R	2.46	ano	ne	0-5	III a.	5.00	ne	ne	ne
10	550-1090	xxx	xxx	T	2.68	ano	ne	0-5	-	7.20	-	ne	ne
11	550-1090	xxx	xxx	R	0.48	ano	ne	0-5	II.	4.20	ne	ne	ne
12	550-1090	xxx	xxx	R	2.52	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ano

b) mapa se zobrazením aplikačních pásem

KONTROLA

Omezení hnojení z hlediska množství i času bude kontrolováno z evidence hnojení. Pokud podnik hnojí na meziplodinu nebo ke slámě, je potřeba to do evidence hnojení tímto způsobem zapsat a hnojení se pak nepočítá do limitu následné plodiny.

Omezení hnojení na trvalých travních porostech

Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích se zamokřenými půdami (pokud nebyly meliorovány odvodněním), nelze žádné dusíkaté hnojivé látky používat. V případě, že uvedené zemědělské pozemky byly odvodněny, je při používání dusíkatých hnojivých látek omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na hektar.

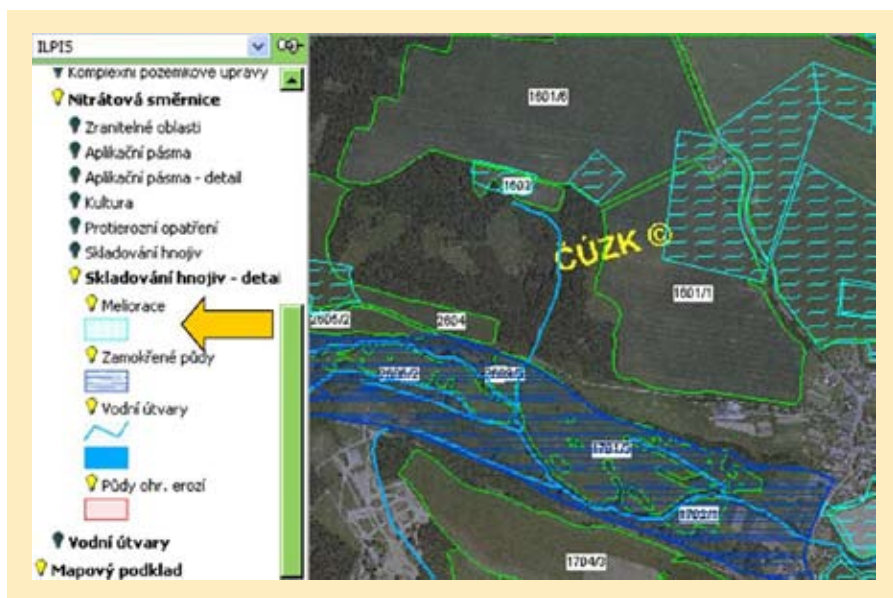
Na trvalých travních porostech na zemědělských pozemcích s mělkými půdami nebo půdami s nevyvinutým půdním profilem je při používání dusíkatých hnojivých látek omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na hektar.

Je potřeba vědět, že omezení hnojení se nevztahuje na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na zemědělské půdě.

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

Podrobné informace o deficitu na jednotlivých PB/DPB s trvalým travním porostem lze zjistit z podrobného výpisu. Zamokření a meliorace pozemků lze zjistit z mapy pod záložkou „Skladování hnojiv detail“.

Mapa se zobrazením detailu pro omezení hnojení

KONTROLA

Splnění uvedeného požadavku zemědělec prokazuje kontrolnímu orgánu předložením evidence hnojení.

3.1.3 Skladování dusíkatých hnojivých látek

Zde je důležité, aby do 31. 12. 2013 odpovídala minimální kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva jejich skutečné produkci, a to u hnoje za šest měsíců (pokud není ukládán před jeho použitím na zemědělské půdě), u kejdy za čtyři měsíce a u močůvky a hnojůvky za tři měsíce. Ve zranitelných oblastech musí být zároveň dostačující pro období zákazu hnojení.

Od 1. 1. 2014 bude muset být kapacita skladovacích prostor pro statková hnojiva dostatečná pro uskladnění jejich šestiměsíční produkce. Tuhá statková hnojiva budou moci být uskladněna na zemědělské půdě až po jejich tříměsíčním skladování nebo po jednorázovém vyskladnění ze stáje s vysokou podestýlkou.

Uložení hnoje na zemědělské půdě

Uložení tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv připravených pro vlastní účely ze statkových hnojiv na zemědělské půdě je přípustné nejdéle po dobu 12 měsíců. Na stejném místě je uložení možné opakovat nejdříve po čtyřech letech kultivace půdy v rámci obhospodařování zemědělského pozemku.

Uložení je možné pouze na místech uvedených ve schváleném havarijním plánu a musí být dodržena následující pravidla:

- a) nehrozí nebezpečí znečištění povrchových a podzemních vod,
- b) složiště je vzdáleno minimálně 50 m od vodního toku nebo jiného útvaru povrchových vod,
- c) složiště není umístěno na půdách:
 - meliorovaných odvodněním,
 - zamokřených,
 - ohrožených erozí (orné půdy),
- d) musí být zabráněno odtoku hnojůvky a přítoku povrchové vody vyhloubením záchytných brázd o hloubce nejméně 0,4 m ve svahu pod a nad složištěm,
- e) tuhá statková hnojiva musí být urovnávána do vrstvy o minimální výšce 1,5 m, při orientaci pásových hromad delší stranou po spádnicí.

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

Možnost uložení hnoje na zemědělském pozemku lze zjistit ze seznamů půdních bloků v podrobném výpisu a z mapy:

a) podrobný výpis z nitrátové směrnice

Uložení tuhých statkových a organických hnojiv

U uvedených PB/DPB v tabulce můžou nastat různé varianty pro uložení statkových a organických hnojiv:

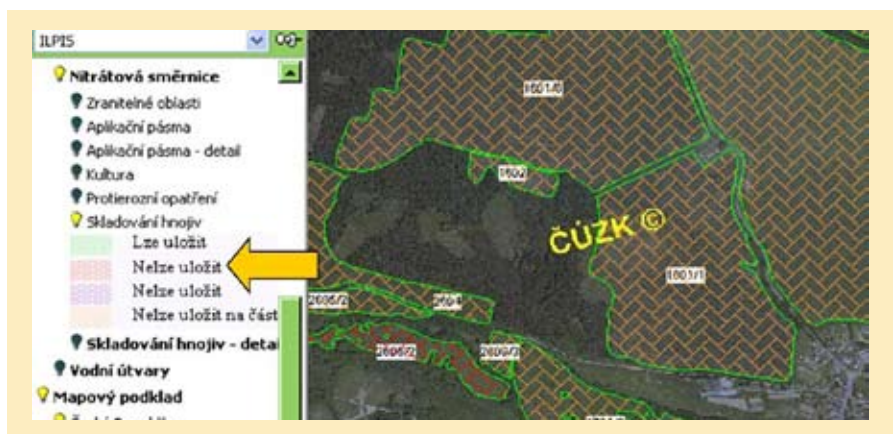
ANO – Tuhá statková a organická hnojiva **lze uložit** na jakémkoliv místě PB/DPB.

OMEZENĚ – Tuhá statková a organická hnojiva lze z důvodů nevhodných půdních podmínek **uložit jen na části PB/DPB**. Zapněte si ve stromečku v mapě vrstvu pro uložení **tuhých statkových a organických hnojiv** a zjistíte hranice půd nevhodných pro uložení. Přitom je nezbytné dodržet podmínku vzdálenosti minimálně 50 m od vodního toku nebo jiného útvaru povrchových vod.

PB/DPB, pro které platí výše uvedená opatření:

Poř. číslo	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Výměra [ha]	Katastr. území	Půda ohrož. erozí	Úložiště statk. hnojiv	Voda < 25m
1	550-1090	xxx	9.06	xxx	ne	ano	ne
2	550-1090	xxx	4.64	xxx	ne	ano	ne
3	550-1090	xxx	2.67	xxx	ne	ano	ne
4	550-1090	xxx	0.48	xxx	ne	ano	ne
5	550-1090	xxx	8.73	xxx	ne	omezeně	ano
6	550-1090	xxx	2.76	xxx	ne	omezeně	ano
7	550-1090	xxx	1.23	xxx	ne	omezeně	ano
8	550-1090	xxx	9.83	xxx	ne	omezeně	ano
9	550-1090	xxx	5.78	xxx	ne	omezeně	ano
10	550-1090	xxx	2.52	xxx	ne	omezeně	ano

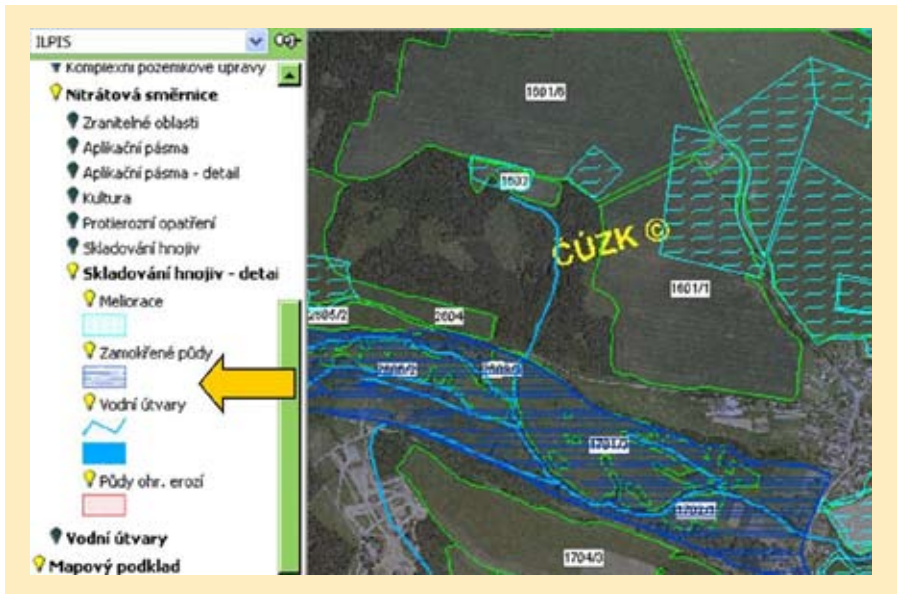
b) mapa se zobrazením možnosti uložení hnoje

Omezení uložení

U oranžově vyšrafovaných bloků lze tato hnojiva uložit jen na části půdního bloku, proto je třeba si zapnout vrstvu „Skladování hnojiv – detail“, kde zjistíte, na které části půdního bloku z hlediska meliorací, zamokřené půdy a půd ohrožených erozí nelze uložit tuhá statková a organická hnojiva.

c) mapa se zobrazením možnosti uložení hnoje – detail

KONTROLA

Požadavky na uložení tuhých statkových hnojiv na zemědělské půdě jsou kontrolovány na místě a vzhledem k havarijnímu plánu, kde je nutné mít tato místa vyznačena a potvrzena vodoprávním úřadem.

3.1.4 Hospodaření na svažitých zemědělských pozemcích

Na zemědělských pozemcích s ornou půdou nacházejících se na půdách ohrožených erozí se provádějí vhodná agrotechnická protierozní opatření, odpovídající stanovištním podmínkám, zejména vrstevnicové obdělávání, půdoochranné zpracování půdy s ponecháním organických zbytků na povrchu půdy, mulčování, výsev do ochranné plodiny nebo strniště, setí do hrubé brázdy nebo přerušované brázdování.

Na zemědělských pozemcích se sklonitostí převyšující 7°, sousedících s útvary povrchových vod nebo nacházejících se od nich ve vzdálenosti menší než 25 m se nesmí pěstovat širokořádkové plodiny (kukuřice, slunečnice, sója, bob, brambory apod.).

Na zemědělských pozemcích s ornou půdou se sklonitostí převyšující 12° se nesmí používat žádné dusíkaté hnojivé látky, s výjimkou tuhých statkových hnojiv a tuhých organických hnojiv (hnůj, kompost, atd.) zapravených do půdy do 24 hodin po jejich použití. Toto ustanovení se nevztahuje na ponechané sklíditelné rostlinné zbytky.

Na zemědělských pozemcích s trvalými travními porosty se sklonitostí převyšující 7° je při používání dusíkatých hnojivých látek omezena jednorázová dávka na 80 kg celkového dusíku na hektar. Toto ustanovení se nevztahuje na přívod dusíku ve výkalech a moči při pastvě hospodářských zvířat nebo při jejich jiném pobytu na trvalých travních porostech.

POZOR: V případě teras výše uvedené požadavky neplatí.

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

Sklonitost pozemků a ohroženost orných půd erozí lze najít v souhrnném výpisu.

Souhrnný výpis se zobrazením sklonitosti a ohrožení erozí:

Evidované údaje o půdních blocích/dílech

Poř. č.	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Katastrální území	Kultura	Výměra [ha]	ZOD	AEO EAFRD	Klim. region	Aplik. pásmo	Průměrná sklonitost[°]	Ohrožení erozí	Výskyt meliorace	Voda < 25m
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N
1	550-1090	xxx	xxx	R	8.73	ano	ne	0-5	II.	1.70	ne	ano	ano
2	550-1090	xxx	xxx	R	9.06	ano	ne	0-5	II.	2.20	ne	ne	ne
3	550-1090	xxx	xxx	R	2.76	ano	ne	0-5	II.	0.40	ne	ne	ano
4	550-1090	xxx	xxx	R	4.64	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ne
5	550-1090	xxx	xxx	R	1.23	ano	ne	0-5	II.	0.60	ne	ne	ano
6	550-1090	xxx	xxx	R	9.83	ano	ne	0-5	II.	0.50	ne	ne	ano
7	550-1090	xxx	xxx	R	5.78	ano	ne	0-5	II.	0.70	ne	ne	ano
8	550-1090	xxx	xxx	R	2.67	ano	ne	0-5	II.	2.40	ne	ne	ne
9	550-1090	xxx	xxx	R	2.46	ano	ne	0-5	III a.	5.00	ne	ne	ne
10	550-1090	xxx	xxx	T	2.68	ano	ne	0-5	-	7.20	-	ne	ne

KONTROLA

Uvedené požadavky mohou být kontrolovány na místě nebo z předložené evidence hnojení.

3.1.5 Hospodaření na zemědělských pozemcích sousedících s útvary povrchových vod

Na zemědělských pozemcích přímo sousedících s útvary povrchových vod se zachová ochranný pás nehnobené půdy o šířce nejméně 3 m od břehové čáry. Nevztahuje se na sklíditelné posklizňové zbytky.

Na zemědělských pozemcích přímo sousedících s útvary povrchových vod se sklonitostí převyšujících 7° se zachová ochranný pás o šířce nejméně 25 m od břehové čáry, kde nebudou používána tekutá hnojiva s rychle uvolnitelným dusíkem.

Ani jeden z požadavků se nevztahuje na výkaly a moč zanechané hospodářskými zvířaty při pastvě nebo při jejich jiném pobytu na trvalých travních porostech.

Registr půdy LPIS – Portál farmáře

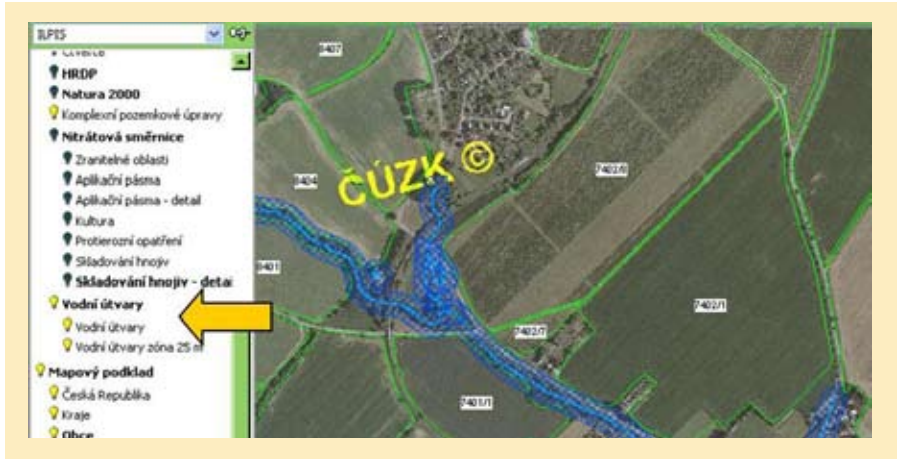
Informace o výskytu vodního útvaru v sousedství pozemku získáte ze souhrnného výpisu nebo z mapy.

Výpis informuje, že vodní tok by se mohl vyskytovat ve vzdálenosti menší než 25 m. O tom, v jaké vzdálenosti se vodní tok od pozemku vyskytuje ve skutečnosti, rozhoduje situace na místě.

a) *souhrnný výpis se zobrazením vzdálenosti vodního toku ve vzdálenosti menší než 25 m*

Evidované údaje o půdních blocích/dílech														
Poř. č.	Čtverec mapy	Kód bloku/dílu	Katastrální území	Kultura	Výměra [ha]	ZOD	AEO EAFRD	Klim. region	Aplik. pásmo	Průměrná sklonitost[°]	Ohrožení erozí	Výskyt meliorace	Voda < 25m	
A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	
1	550-1090	xxx	xxx	R	8.73	ano	ne	0-5	II.	1.70	ne	ano	ano	
2	550-1090	xxx	xxx	R	9.06	ano	ne	0-5	II.	2.20	ne	ne	ne	
3	550-1090	xxx	xxx	R	2.76	ano	ne	0-5	II.	0.40	ne	ne	ano	
4	550-1090	xxx	xxx	R	4.64	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ne	
5	550-1090	xxx	xxx	R	1.23	ano	ne	0-5	II.	0.60	ne	ne	ano	
6	550-1090	xxx	xxx	R	9.83	ano	ne	0-5	II.	0.50	ne	ne	ano	
7	550-1090	xxx	xxx	R	5.78	ano	ne	0-5	II.	0.70	ne	ne	ano	
8	550-1090	xxx	xxx	R	2.67	ano	ne	0-5	II.	2.40	ne	ne	ne	
9	550-1090	xxx	xxx	R	2.46	ano	ne	0-5	III a.	5.00	ne	ne	ne	
10	550-1090	xxx	xxx	T	2.68	ano	ne	0-5	-	7.20	-	ne	ne	
11	550-1090	xxx	xxx	R	0.48	ano	ne	0-5	II.	4.20	ne	ne	ne	
12	550-1090	xxx	xxx	R	2.52	ano	ne	0-5	II.	2.50	ne	ne	ano	

b) mapa se zobrazením zóny 25 m od vodního toku

POZOR: může se stát, že nakreslený vodní tok již není nebo nikdy nebyl vodním tokem. Podle zákona o vodách, § 43 se pod pojmem vodní tok rozumí povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo převažující část roku.

Pokud se v mapě vyskytuje zakreslený vodní tok a přitom tam není, nechte si to schválit vodoprávním úřadem. Opatření se vztahuje i na zatrubněné vodní toky.

KONTROLA

Uvedené požadavky mohou být kontrolovány na místě nebo předložením evidence hnojení. Do evidence hnojení při výskytu vodního toku napíšete hnojenou plochu pozemku menší než je jeho celková plocha, avšak pouze v případě, že nehnojený pás má větší plochu než 100 m². Výměry v Evidenci hnojení se totiž uvádějí nejvýše na dvě desetinná místa.

LITERATURA

(Použitá související literatura a publikace, které předcházely metodice.)

- Fiala J., Kohoutek A., Klír J.: Výživa a hnojení travních a jetelovino travních porostů. Uplatněná metodika pro praxi. Vydal VÚRV, v.v.i. v ÚZPI (ISBN 978-80-87011-25-6), 2007
- Fiala J.: Modifikovaná pratotechnika trvalých travních porostů – mulčování. Uplatněná metodika pro praxi. Vydal VÚRV, v.v.i. v ÚZPI (ISBN 978-80-87011-24-9), 2007
- Klír J., Kunzová E., Čermák P.: Bilancování rostlinných živin. Uplatněná metodika pro praxi. Vydal VÚRV, v.v.i. ve VÚZT, v.v.i. (ISBN 978-80-87011-17-1), 2007
- Klír J., Kunzová E., Čermák P.: Rámcová metodika výživy rostlin a hnojení. Uplatněná metodika pro praxi. Vydal VÚRV, v.v.i. ve VÚZT, v.v.i. (ISBN 978-80-87011-14-0), 2007
- Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření v těchto oblastech, ve znění nařízení vlády č. 219/2007 Sb. a nařízení vlády č. 108/2008 Sb.
- Nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření ve znění pozdějších předpisů.
- Směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.
- Vach M., Javůrek M., Šimon J., Klír J.: Hospodaření na půdě bez chovu zvířat. Uplatněná metodika pro praxi. Vydal VÚRV, v.v.i. ve VÚZT, v.v.i. (ISBN 978-80-87011-28-7), 2007
- Vyhláška č. 191/2002 Sb., o technických požadavcích na stavby pro zemědělství.
- Vyhláška č. 273/1998 Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 327/1998 Sb., kterou se stanoví charakteristika bonitovaných půdně ekologických jednotek a postup pro jejich vedení a aktualizaci, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě.
- Vyhláška č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva.
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.
- Zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách a substrátech a o agrochemickém zkoušení půd, ve znění pozdějších předpisů (zákon o hnojivech).
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech.
- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon).

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.

Zákon České národní rady č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon), ve znění zákona č. 89/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Autor: **Ing. Jana Wollnerová**
Ing. Jan Klír, CSc.

Název: **Metodika pro hospodaření ve zranitelných oblastech**

Oponenti: Ing. Jakub Ohem (MZe ČR)
Ing. Jitka Tvrzníková (ÚZEI)

Vydal: Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
Drnovská 507, 161 06 Praha 6-Ruzyně

Redakce, sazba: Ústav zemědělské ekonomiky a informací
Slezská 7, 120 56 Praha 2

Tisk: Ústav zemědělské ekonomiky a informací
Slezská 7, 120 56 Praha 2

Náklad: 3 000 ks

Vyšlo v roce 2008

Kontakt na autory: wolnerova@vurv.cz, klir@vurv.cz

© Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i., 2008

ISBN 978-80-87011-63-8

Vydal Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i.
v Ústavu zemědělské ekonomiky a informací

2008